

E-post: ku.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ku.kkm@regeringskansliet.se

Natur & Kulturs yttrande över SOU 2026:31 Ett investeringsprogram för kultur, dnr Ku2026/00479

1. Sammanfattning

Natur & Kultur har med intresse tagit del av utredningens förslag. Att öka incitamenten för privata givare att stödja ett starkt och diversifierat kulturliv är positivt både för kulturen och för att stärka en demokratisk samhällsutveckling.

Vi delar utredningens bedömning att nya statliga medel för att finansiera matchningssystemen är en förutsättning för att förslagen ska bidra till ett stärkt kulturliv. Det är också viktigt att sådana system inte leder till alltför mycket administration för givare och mottagare.

Natur & Kultur är en stiftelse som har till syfte att främja kulturella och allmännyttiga ändamål. Stiftelsens urkund sätter ramar för de stöd vi fördelar, vilket ger vissa begränsningar i hur vi påverkas av utredningens förslag.

2. Natur & Kulturs ställningstaganden till utredningens förslag

Natur & Kultur är en oberoende stiftelse vars kärnverksamhet är att bedriva förlagsverksamhet. Stiftelsens urkund anger att eventuella överskott från verksamheten kan användas för allmännyttiga ändamål, som att stärka läsning, yttrandefrihet och forskning för att bidra till en demokratisk samhällsutveckling. Natur & Kultur har därför ett starkt incitament för att ge stöd till kultur.

Under de senaste åren har antalet ansökningar till stiftelsens stipendier och stöd ökat kraftigt. Vi får löpande förfrågningar om stöd också från kulturverksamheter med stor andel offentlig finansiering eller offentlig huvudman. Det är ingen tvekan om att det finns många upphovspersoner, organisationer och kulturverksamheter som skulle kunna bidra till ett vilt kulturliv i hela landet, men att brist på resurser ofta utgör ett hinder.

Initiativ för att bredda antalet givare till kultur är därför positiva, men det är viktigt att ta hänsyn till att en stor del av organisationerna på kulturområdet är små och har begränsade administrativa resurser. Nya finansieringsmodeller bör ta hänsyn till detta och utformas på ett sätt som inte innebär onödig administration eller missgynnar mindre organisationer.

2.1 Förslag att införa skattereduktion för gåvor till kultur (avsnitt 7.2)

Natur & Kultur tillstyrker förslaget. Den föreslagna nivån bedöms dock få begränsad betydelse för oss som givare. Taket för skattereduktion skulle behöva höjas för att reformen skulle göra någon verklig skillnad för organisationer, som liksom vi, har en mer omfattande bidragsgivning.

Begreppet kultur som ändamål för gåvor, kan också behöva förtydligas. Om vi tar oss själva som exempel på givare, så riktas våra stöd mot organisationer som bidrar till bildning, läsning och forskning. I vilken grad respektive organisation kan sägas bedriva kulturverksamhet kan skifta, ofta uppfyller verksamheten flera olika syften. I det fortsatta arbetet med utredningens förslag menar vi att det är viktigt att inkludera organisationer där kulturverksamhet ingår i en bredare verksamhet, till exempel organisationer med bred verksamhet för barn och unga.

2.2. Förslag att skapa nya incitament genom matchning (avsnitt 7.3)

Natur & Kultur tillstyrker förslaget att prova olika typer av matchning. Vi tror att det kan ge incitament för fler givare att stödja kulturverksamhet. Natur & Kulturs stiftelseform, med specificerade ändamål, medför dock att stiftelsens val av mottagare till stor del styrs av urkundens formuleringar. Det skapar vissa begränsningar för oss att medverka i olika matchningsförslag.

Per Almgren

VD Natur & Kultur